

Richtlijnen masker gebruik in kader van SARS-CoV-2 pandemie

Document type:	Procedure / PROC	Document subtype:	.
Doelgroep:	Verpleegkundigen	Subdoelgroep:	
Auteur:	[Auteurs]	Keurder:	[Keurder]
Geldig van:	10/07/2020	Geldig tot:	
Document-nr:	[Document ID]	Versie-nr:	[Versie]
Campus:	Alle		

1. Doelstelling

Deze procedure beschrijft het beleid en de afspraken m.b.t. het dragen van maskers in het ZOL i.k.v. de SARS-CoV-2 pandemie.

2. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

De diensten ziekenhuishygiëne, preventie en arbeidsgeneeskunde zijn verantwoordelijk voor het bepalen van de richtlijnen.

Deze richtlijn dient door elke ZOL medewerker gevolgd te worden.

3. Definities/Begripsomschrijvingen

/

4. Maskerbeleid voor medewerkers & artsen

4.1. Basisafpraak

In heel het ZOL geldt één eenvoudige basisafpraak: elke medewerker en arts draagt vanaf het betreden van het ziekenhuis een mondmasker.

In functie van de activiteit die uitgevoerd wordt, kan het type mondmasker verschillen.

**In de regel draagt elke medewerker en arts een chirurgisch mondmasker.
Afwijkingen gelden in de volgende situaties:**

4.1.1. Uitzondering: Bij contact met COVID-19 verdachte en/of positieve patiënten

- Opgenomen patiënten:
 - Bij de zorg aan verdachte of positieve COVID-19 patiënten die in kamerisolatie verzorgd worden, dragen alle medewerkers en artsen die de **ruimte waarin de patiënt verblijft/behandeld wordt betreden een FFP2-masker**
- Raadplegingen en ambulante patiënten:

- Voor patiënten met een oranje bol geldt de afspraak dat deze raadplegingen zoveel mogelijk worden uitgesteld of dat de patiënt gescreend wordt of dat de patiënt als laatste wordt gepland. Bij contact met de patiënt wordt steeds een FFP2 – masker gedragen.
- Bij patiënten met een rode bel wordt, indien het contact niet kan worden uitgesteld, een FFP2 – masker gedragen.

Dit masker wordt gedurende de volledige shift (verder) gedragen.

4.1.2. Uitzondering: Aërosol genererende handelingen

Er wordt steeds een **FFP2-masker** gedragen bij het uitvoeren of begeleiden van aërosol genererende procedures zoals:

- het uitvoeren van intubatie en extubatie
- high flow nasal oxygen (Optiflow)
- NIV (niet invasieve ventilatie) met een mondneusmasker (indien onvermijdelijk)
- IPV
- Bronchoscopie
- Gastroscopie
- TEE
- ingreep op de dienst MKA / KNO

Op de volgende diensten (met aërosol genererende procedures) wordt daarom standaard een **FFP2-masker** gedragen door alle medewerkers en artsen:

- GSP
- GIZ1 en GIZ2
- GHB
- GOP, LOP
- GICC
- MKA, KNO
- GEND
- GLF
- GNIC
- TEE
- Recovery (OK en K+1)
- Test drive - in

NOTA: Bij het toedienen van een aërosol bij een gewone (niet-COVID) patiënt wordt een chirurgisch masker gedragen samen met een faceshield. Waar mogelijk wordt de aërosol toegediend via een vernevelaar, vervangen door een andere therapie.

In functie van beschikbaarheid kan een **FFP-3 masker** gedragen worden bij aërosol genererende procedures bij COVID-19 positieve en/of verdachte patiënten.

4.1.3. Uitzondering: Labo Moleculaire Biologie

In het labo moleculaire biologie draagt men voor de uitvoering van COVID-19 testen spatbestendige chirurgische maskers (type IIR/FFP-1 masker).

4.1.4. Uitzondering: Bij het werk aan de persoonlijke administratieve werkplek

Bij het werk op de persoonlijke werkplek (= eigen bureau) dient er geen mondk masker te worden gedragen. Op momenten waarop men geen 1,5m afstand kan houden (bv. wanneer men samen iets op de computer bekijkt), wordt er wel een mondk masker gedragen.

Voor medewerkers die geen eigen werkplek hebben geldt de verplichting tot dragen van chirurgisch mondk masker.

4.1.5. Uitzondering: Tijdens overlegmomenten en vergaderingen

Masker mag afgezet worden indien afstand van 1.5m kan bewaard worden én indien het aantal personen in de ruimte voldoet aan maximaal toegelaten aantal.

Er is geen vrijstelling in briefingsruimtes en dienstplaatsen op de afdelingen. Het gaat hier vaak om kleine ruimtes waar de afstand moeilijk bewaard kan worden.

Enkel in ruimtes voorzien van van een maximum aantal toegestane personen is het toegestaan om, indien het maximum aantal deelnemers wordt gerespecteerd, tijdens het overleg het masker af te zetten.

- Wat voor grotere overleg momenten waarvoor de zaal te klein is?
Afstand houden blijft nog steeds regel nummer 1 (!). Wanneer de zalen te klein of niet beschikbaar zijn wordt best gekozen voor een digitaal of blended (deels online, deels in persoon) overleg. Voor elke vergaderzaal werd een maximum aantal toegelaten personen vooropgesteld. Dit aantal kan worden terug gevonden op de deur van de vergaderzaal en moet gerespecteerd worden.

Enkel uitzonderlijk en indien er geen enkel ander alternatief mogelijk is kan het maximum toegelaten aantal personen overschreden worden. In dat geval is het dragen van een mondk masker verplicht en wordt er eveneens getracht maximaal de afstand te bewaren.

- Moet er rekening gehouden worden met de ventilatie van de ruimte?
Indien in pandig, zonder raam of ventilatie: het overlegmoment zo kort mogelijk houden, bij voorkeur met open deur. Steeds uiteraard de social distance respecteren en indien dit niet kan, een mondk masker dragen. Een digitaal overleg via ZOOM/Teams/Skype krijgt in deze gevallen de voorkeur
- Wat met sprekers tijdens overleg – of lesmomenten in de aula?
Indien de lesgever 1.5m afstand kan houden en het maximaal aantal toegelaten personen niet wordt overschreden mag het masker worden afgezet.

4.1.6. Uitzondering: Tijdens eetmomenten

Tijdens een eetmoment draag je uiteraard geen mondk masker, maar let wel op dat de regels m.b.t. social distancing gerespecteerd worden (1,5m). Indien dit niet mogelijk is, wijk je uit naar een grotere ruimte of eet je in shiften. Na afloop wordt het masker zo snel mogelijk opnieuw opgezet.

4.1.7. Uitzondering: Na advies van de arbeidsarts

In overleg met de arbeidsarts is het mogelijk dat er uitzonderingen gemaakt worden in het maskerbeleid bv. voor medewerkers uit risico-groepen.

Na advies van de arbeidsarts zullen via het magazijn andere maskers (bv FFP2) uitgeleverd worden aan medewerkers of hun diensthoofden.

4.2. Het correct gebruik van maskers

Neem bij het dragen van een mondk masker (ongeacht het soort) steeds volgende aandachtspunten in acht:

- Raak het mondk masker (voorzijde = vuile zijde) niet aan.
- Pas handhygiëne toe na het manipuleren van het masker.
- Na het opzetten van een reeds gebruikt masker dienen de handen ontsmet te worden.
- Indien er sprake is van een isolatie-indicatie (bv. MRSA, VRE, ...) moet er NIET van masker gewisseld worden bij de zorg aan deze patiënten. Bij luchtisolatie dient men steeds een FFP2-masker te dragen.
- Alle maskers waarover het ZOL beschikt zijn wegwerp, en in principe single use. Het single use principe zal in deze periode van wereldwijde schaarste niet kunnen toegepast worden. Let dus extra op bij hergebruik. Buitenkant masker = vuil.
- Het masker mag gedurende 1 shift door dezelfde persoon gedragen worden.
- Het masker ligt, als het niet gebruikt wordt, in een nierbekken of plasticen doosje (of ander zuiver recipiënt) of op een propere tissue met de vuile kant naar beneden en met duidelijke vermelding van je naam. Maskers worden nooit in de zak bewaard.
- Na de dag/shift wordt het masker weggegooid.
- Bij zichtbare bevulling moet het masker vervangen worden.

Gezien deze uitzonderlijke situatie is de strikte toepassing van de officiële aanbevelingen inzake handhygiëne onontbeerlijk en ondanks het dragen van een masker dient men steeds maximaal de afstandsregel (>1,5m) in acht te nemen.

4.2.1. Chirurgisch masker (type II)

- De blauwe kant is de buitenkant
- Span het ijzerdraadje aan rond de neus
- Elke medewerker en arts heeft recht op 1 standaard chirurgisch masker/dag. Dit wordt gedurende de hele shift/dag gebruikt.

4.2.2. Ademhalingsmasker ("eendebekmaskers", FFP-2, KN95 en FFP-3)

Bij een ademhalingsmasker wordt de lucht die men inademt, gefilterd. Er zijn ademhalingsmaskers met en zonder ventiel. Een ventiel vergemakkelijkt de uitademhaling.

In het ZOL zijn er meerdere varianten van ademhalingsmaskers in huis. Ze zijn herkenbaar via de opdruk KN95 (= niet-Europese benaming), FFP2 (= Europese benaming). Beide types hebben een gelijkwaardige filtercapaciteit.

Wat belangrijk is, is de persoonlijke pasvorm, de zgn. "fit" omdat ieder aangezicht anders is. Indien een KN95 of FFP2 mondmasker niet goed aansluit, kan men dit eenvoudig oplossen door **deze hulpmiddelen** te gebruiken ofwel een ander type mondmasker aan te vragen de dienst preventie. In dezelfde link vind je de contactgegevens van de dienst preventie en milieu die je graag advies hierin geven. Tot slot geven we nog een keertje **de interessante tips voor preventie van huidletsels mee**.

4.3. FAQ's bij het maskerbeleid voor medewerkers

Hier kunnen enkele concretisering van het maskerbeleid gevonden worden.

Welke mondmasker draag je in de volgende situaties:

- Een chirurg, op een werkdag waarop er enkel consultaties gepland zijn?
 - Dan mag je een chirurgisch mondmasker dragen.
 - Tenzij er ook consultaties gepland zijn met een bevestigde of verdachte covid-19 patiënt. Bij rode of oranje bollen draag je een FFP2 – masker
- Als pneumoloog die in de voormiddag bronchoscopie uitvoert?
 - Bronchoscopie zijn aërosol procedurende handelingen en dan wordt er steeds een FFP2 masker gedragen.
 - Na het afronden van de procedures wordt het masker de rest van de shift verder gedragen
- Als (kinesi-)therapeut
 - Ga je ademhalingskinésithérapie geven? Draag die dag een FFP-2 masker.
 - Voor alle andere activiteiten wordt een chirurgisch mondmasker gedragen.
- Op de dienst radiologie?
 - Op de dienst radiologie wordt een chirurgisch masker gedragen tenzij het onderzoek wordt uitgevoerd bij een bevestigde of verdachte COVID-19 patiënt
- Bij het interne transport van patiënten door het intern vervoer?
 - Voor intern transport volstaat een chirurgisch masker
 - Transport van COVID – patiënten gebeurt in principe niet door het patiënten transport gebeurt dan bij voorkeur door de VPK die de patiënt verzorgde
- Aan de triage in de inkomhal?
 - Ook hier volstaat een chirurgisch masker
- Als medewerker in het magazijn of de apotheek?
 - Werk je aan een computer op je persoonlijke werkplek? Dan hoef je geen mondmasker te dragen zolang je 1.5m afstand bewaart van je collega's.
 - Ben je bestellingen aan het klaar maken? Dan draag je een mondmasker.
- Als medewerker van de schoonmaak op een afdeling waar een COVID-19 patiënt wordt verzorgd?
 - Dan draag je een FFP2 – masker, na het schoonmaken van de kamer mag dit masker de rest van de shift gedragen worden.
- Als medewerker van het mortuarium draag je standaard een chirurgisch mondmasker. Enkel in geval van verdachte/bevestigde COVID-19 patiënt draag je een FFP-2 masker, dit gedurende de rest van de shift mag verder gedragen worden.
- Als medewerker van de keuken? Hier wordt standaard een chirurgisch masker gedragen.

Mag een medewerker een door haar of hem gedragen wegwerp (disposable) mondmasker (chirurgisch/FFP2 uit non-COVID zones) mee naar huis nemen?

Ja, dat mag, maar volg onderstaande aanbevelingen:

Indien je een wegwerp mondmasker, dat je gedragen hebt tijdens je werkdag, wenst mee naar huis te nemen om dit mondmasker privé verder te gebruiken, hou je best rekening met onderstaande richtlijnen:

- Bevuilde maskers (door bijvoorbeeld lichaamsvochten,...) dienen altijd weggegooid te worden;
- Bewaar het wegwerp mondmasker thuis in een afgesloten zakje gedurende minimum 7 kalenderdagen vooraleer je dit mondmasker terug voor privédoeleinden gebruikt;
- Eens het ZOL verlaten, is het gebruik van het mondmasker de eigen verantwoordelijkheid van de gebruiker;d
- Het mondmasker mag niet meer gebruikt worden in het ZOL.

Alle andere beschermingsmiddelen (halfgelaatsmasker, volgelaatsmasker, filter voor maskers, frame voor maskers, ear buddy, face shield, veiligheidsbril,..) zijn persoonlijke beschermingsmiddelen: deze worden nooit meegenomen naar huis en blijven dus altijd eigendom van het ZOL. Deze PBM's dienen daarbij regelmatig gereinigd en ontsmet worden.

Wat doe ik vóór of na mijn shift met mijn mondmasker?

- Na de shift: de medewerker draagt haar/zijn mondmasker tot minimum aan de uitgang van het ziekenhuis: personeelsparking of tot in de wagen, aan de uitgang van de fietsenstalling of openbaar vervoer. Deponeer het masker in het daartoe voorziene vuilbak (of bewaar het zoals hierboven beschreven) en pas handhygiëne toe.
- Vóór de shift: Bij het betreden van het ziekenhuis draag je een eigen mondmasker (bv. het stoffen ZOL – masker). Dit masker draag je in de gangen en eventueel tijdens het omkleden tot op je werkplek en je daar een nieuw mondmasker kan nemen.

Wat is de gebruiksaanwijzing van het ZOL-masker?

- Was je handen grondig met water en zeep of ontsmet je handen alvorens het masker aan te raken. Gebruik de uiteinden van de elastieken om het masker aan te brengen. Raak de binnenkant niet aan met je vingers.
- Bij ieder pakje zitten enkele vervangbare filters. Je kan deze filters onderaan het masker inschuiven. Zorg wel dat je voor en na het verwisselen van de filter je handen grondig wast. Zijn je filters op dan kan je ook een stukje uit een stofzuigerzak of een koolstoffilter gebruiken.
- Zorg dat het masker zo goed mogelijk aansluit op je gezicht. Je moet met mond én neus door het masker ademen.
- Steriliseer het mondmasker bij gebruik minstens éénmaal per dag. Je kan het wassen op 60° tot 90° of 5 minuten lang koken in een kookpot.
- Was de filter meer op 60° gedurende 30 minuten
- Om de optimale pasvorm te bereiken is het essentieel, dat de plooitjes na de eerste wasbeurt erin gestreken worden. Op die manier sluit het masker mooi aan rond het gezicht. Dus eerst wassen op 60 of op 90 graden, vervolgens de ingestikte plooitjes samenvouwen en kort strijken. Na iedere wasbeurt even herhalen.

5. Maskerbeleid voor patiënten en bezoekers

5.1. Patiënten > 12 jaar

- ELKE opgenomen patiënt draagt, in de mate van het mogelijke, een chirurgisch masker tijdens contact met een zorgverlener **én** tijdens transport
 - Wanneer het chirurgisch masker wordt uitgedaan wordt het in één nierbekken bewaard
 - Vervang het chirurgisch masker dagelijks
 - Patiënten op 2 – persoonskamers dragen zoveel mogelijk een masker en houden minimaal 1,5m afstand
- ELKE ambulante patiënt krijgt bij het betreden een chirurgisch masker en draagt dit gedurende het hele bezoek aan het ziekenhuis
 - De begeleider van de patiënt draagt steeds een eigen mondmasker dit kan een chirurgisch mondmasker of een stoffen mondmasker zijn (maar geen bandana of sjaal)
 - Let op: patiënten/begeleiders dragen NOOIT ademhalingsmaskers met ventiel (FFP2/FFP3) (uitz. TBC of andere medische indicaties)

Onderstaande instructie fiche is beschikbaar voor de patiënt.

informatiefiche_hygie
nemaatregelen.pdf

5.2. Bezoekers > 12 jaar

- Wanneer men een opgenomen patiënt bezoekt draagt de bezoeker een mondmasker. De bezoeker voorziet zich van een eigen mondmasker. Dit mag een chirurgisch of een stoffen mondmasker zijn (maar geen bandana of sjaal).
Let op: bezoekers dragen NOOIT ademhalingsmaskers met ventiel (FFP2/FFP3).

5.3. Externen

- Externen voorzien een eigen mondmasker. Dit kan een chirurgisch of een stoffen mondmasker zijn (maar geen bandana of sjaal).
Let op: externen dragen NOOIT ademhalingsmaskers met ventiel (FFP2/FFP3).

6. Verdeling van mondmaskers

Alle maskers **worden achter slot bewaard bij de leidinggevende van de diensten**. Geen maskers meer bewaren in de berging!

6.1. Chirurgische maskers

- Medewerkers die een chirurgisch masker dienen te dragen (ondersteunende diensten zoals personeelsdienst, financiële dienst, verpleegafdelingen, paramedici, ...) hebben recht op een masker/dag. Zij vragen dit bij hun rechtstreekse leidinggevende.
- Voor opgenomen patiënten dienen maskers ter beschikking te zijn op de diensten.
- Voor ambulante patiënten dienen maskers ter beschikking te zijn aan het onthaal (SJ – SB – Spoed - AD).

6.2. Spatbestendige chirurgische maskers

- Beperkt gebruik. Op te vragen door de leidinggevende bij het magazijn.

6.3. Ademhalingsmaskers

- **Diensten met aërosol generende procedures:**
De diensten krijgen standaard het benodigd aantal ademhalingsmasker; één maal per week op te halen door de dienst, in het magazijn.
Leiding/dagverantwoordelijke is verantwoordelijk voor de verdere verdeling.
- **Diensten met een verdachte/positieve covid-patiënt:**
In de PBM-pakketten worden standaard 15 ademhalingsmaskers voorzien, voor alle zorgverleners die de kamer betreden (ook voor vb. schoonmaakpersoneel).
Indien bevestigd positieve patiënt kan de afdeling in het magazijn (of via bewaking) per 40 stuks bijkomend maskers ophalen (40 maskers = voorraad voor ongeveer 4 dagen).

Leiding/dagverantwoordelijke is verantwoordelijk voor de verdeling van deze maskers. Enkel personeel dat de kamer betreedt draagt een ademhalingsmasker; dit wordt de gedurende de verdere shift gedragen.
Magazijn volgt dit verbruik samen met ZC op.

7. Referenties

Voor meer informatie rond het maskerbeleid kunt u in bijlage een basistekst vinden met daarin in de adviezen van de Hoge Gezondheidsraad (HGR) en een overzicht van de wetenschappelijke richtlijnen m.b.t. het dragen van maskers bij (mogelijke) COVID – patiënten.

Maskerbeleid
(basistekst HGR).docx

8. Bijlagen/verwijzingen/synoniemen

9. Revisie overzicht

10-07-2020	Creatie document	K. De Sutter
------------	------------------	--------------